

Besl. O. nr. 42

(2007-2008)

Odelstingsbeslutning nr. 42

Jf. Innst. O. nr. 27 (2007-2008) og Ot.prp. nr. 11 (2007-2008)

År 2008 den 7. februar holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i straffeprosessloven mv. (styrket stilling for fornærmede og etterlatte)

I

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) gjøres følgende endringer:

§ 127 nytt annet og tredje punktum skal lyde:

I straffesaker har fornærmede rett til å være til stede med mindre særlige grunner taler mot det. Det samme gjelder etterlatte som nevnt i straffeprosessloven § 93 a annet ledd første punktum.

§ 130 annet ledd første punktum skal lyde:

Retten kan forby at rettsavgjørelser gjengis offentlig før avgjørelsen er meddelt partene og fornærmede eller etterlatte i lovbestemt rekkefølge, jf. straffeprosessloven § 93 a annet ledd annet punktum.

II

I lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for vitner og sakkyndige som møter eller på annen måte avgir forklaring for gjenopptakelseskommisjonen, jf. straffeprosessloven kapittel 27.

§ 1 annet og nytt tredje ledd skal lyde:

Fornærmede som nevnt i straffeprosessloven § 93 a første ledd og etterlatte som nevnt i straffeprosessloven § 93 a annet ledd første punktum, har krav på godtgjøring som for vitner så langt de er til stede

under hovedforhandlingen. Det samme gjelder søsken og steforeldre i saker der noen er død som følge av en straffbar handling.

Hvis bare én hadde foreldreansvaret i en sak der fornærmede under 18 år er død som følge av en straffbar handling, kan vedkommende peke ut en annen person som også kan fremme krav.

§ 6 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder i andre tilfeller hvor vitnet, fornærmede, eller de etterlatte som nevnt i § 1 annet ledd, av andre særlige grunner har hatt behov for ledsager.

§ 6 nytt annet ledd skal lyde:

Rett til godtgjøring har også den som har foreldreansvar eller er verge for en mindreårig fornærmet som nevnt i straffeprosessloven § 93 a første ledd, selv om fornærmede ikke vitner. Første ledd om ledsager gjelder tilsvarende.

III

I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp (rettshjelploven) gjøres følgende endring:

§ 11 første ledd nr. 6 skal lyde:

til den som har vært utsatt for handling som nevnt i straffeprosessloven § 107 a første ledd bokstav a eller b, for å vurdere forhold av betydning for anmeldelse.

IV

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gjøres følgende endringer:

§ 3 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke §§ 72, 80, 229, 273, 289 a, 295, 397 og 398 og ikke kapitlene 9 a og 28.

§ 28 første ledd bokstav b skal lyde:

b) *etterlatte*, og

§ 43 nytt fjerde ledd skal lyde:

Retten sørger for at dommen snarest mulig blir meddelt bistandsadvokaten og fornærmede som har fått avgjort krav etter § 3.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 59 a første ledd første punktum nytt nr. 6 skal lyde:

6. *beslutning etter § 427 annet ledd annet punktum om å nekte tatt med i straffesaken krav mot siktede fra den umiddelbart skadelidte.*

§ 59 a annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Fornærmede med bistandsadvokat kan også klage over siktelsens innhold når det er begjært pådømmelse etter § 248.

Nåværende annet og tredje punktum blir nytt tredje og fjerde punktum.

§ 61 c første ledd nr. 1 skal lyde:

1) at opplysningene i en sak gjøres kjent for sakens parter, *for fornærmede eller for etterlatte*, eller deres representanter, og ellers for dem som opplysningene direkte gjelder,

§ 61 c tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder når fornærmede, etterlatte og deres representanter får opplysninger undergitt taushetsplikt, jf. første ledd nr. 1.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

Nytt kapittel 8 a skal lyde:

Kap 8 a. Fornærmede og etterlatte

Ny § 93 a skal lyde:

Fornærmede med bistandsadvokat er fornærmede i saker hvor det er oppnevnt bistandsadvokat etter § 107 a første ledd eller tredje ledd.

Når noen er død som følge av en straffbar handling, regnes i denne lov som etterlatte den avdøde ektefelle eller samboer, barn og foreldre. Når rettig-

heter er gitt til etterlatte i lovbestemt rekkefølge, tilkommer rettighetene først den avdødes ektefelle eller samboer, dernest barn, og til sist foreldre. Når avdøde var under 18 år, skal rettighetene likevel alltid først tilkomme den som hadde foreldreansvar. Med etterlatte med bistandsadvokat, menes etterlatte i saker hvor det er oppnevnt bistandsadvokat etter § 107 a annet eller tredje ledd.

I tilfeller hvor andre har fått oppnevnt bistandsadvokat i medhold av § 107 a tredje ledd, gjelder lovens regler om fornærmede eller etterlatte tilsvarende.

Ny § 93 b skal lyde:

Fornærmede og etterlatte med bistandsadvokat skal varsles om rettsmøter under etterforskingen gjennom bistandsadvokaten, jf. § 243 annet ledd. Om varsel til hovedforhandling gjelder reglene i § 275. Fornærmede som fremmer krav etter § 428, innkalles til hovedforhandlingen som part.

Ny § 93 c skal lyde:

Fornærmede og etterlatte har rett til å være til stede i alle rettsmøter, med de forbehold som gjelder etter §§ 245 og 284. De har også rett til å være til stede i rettsmøter som føres for lukkede dører, jf. domstoloven § 127, og når vitneforklaringer skal skje for stengte dører med bare partene til stede og under pålegg om taushetsplikt, jf. straffeprosessloven §§ 117, 118, 119, 120, 121, 124 og 125.

Ny § 93 d skal lyde:

Om møte- og forklaringsplikt gjelder reglene om vitner i §§ 108 flg. Om uteblivelse gjelder § 115.

Ny § 93 e skal lyde:

Første gang fornærmede eller etterlatte avhøres, skal politiet informere om deres rettigheter i saken.

Politiet og påtalemyndigheten skal orientere fornærmede med bistandsadvokat og etterlatte i lovbestemt rekkefølge om sakens utvikling og fremdrift med mindre hensynet til etterforskingen eller andre grunner gjør det utilrådelig. Andre fornærmede skal informeres etter behov.

Ny § 93 f skal lyde:

Fornærmede med bistandsadvokat, etterlatte og avdødes søsken og steforeldre har rett til godtgjøring så langt de er til stede under hovedforhandlingen, jf. lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. § 1.

§ 99 nytt annet ledd skal lyde:

Siktede skal alltid ha forsvarer når en sak er sendt til pådømmelse etter § 248 og det er oppnevnt

bistandsadvokat for fornærmede i medhold av straffeprosessloven § 107 a.

§ 100 nytt tredje ledd skal lyde:

Oppnevning som forsvarer omfatter også fortsatt behandling av sivile krav etter tvistelovens regler, jf. § 434 syvende ledd, og særskilt anke over sivile krav etter tvistelovens regler, jf. § 435, i saker hvor den fornærmede har bistandsadvokat.

§ 100 b første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder når grunnlaget for besøksforbudet er mulig overtredelse av straffeloven § 219.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

Ny tittel på kapittel 9 a skal lyde:

Kap 9 a. *Bistandsadvokaten.*

§ 107 a skal lyde:

Fornærmede har rett til å få oppnevnt bistandsadvokat i saker:

- a) om overtredelse av straffeloven §§ 192–197, § 199, § 200 annet og tredje ledd, § 219, § 222 annet ledd, § 224 og § 342 første ledd bokstav b, jf. § 33 og § 342 første ledd bokstav c, jf. straffeprosessloven § 222 a,
- b) om kjønnslemlestelse etter lov 15. desember 1995 nr. 74,
- c) hvor det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får betydelig skade på legeme eller helbred.

I saker hvor noen under 18 år er død som følge av en straffbar handling, har den som hadde foreldresvar, rett til å få oppnevnt bistandsadvokat. I andre tilfeller der noen er død som følge av en straffbar handling, kan bistandsadvokat oppnevnes for etterlatte når særlige forhold tilsier at det er behov for det.

Retten kan også oppnevne bistandsadvokat i andre tilfeller der sakens art og alvor, hensynet til de berørte eller andre særlige forhold tilsier at det er behov for advokat.

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, eller kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 33 tredje ledd, bringes inn for retten, har den som forbudet skal beskytte, rett til advokat. *Det samme gjelder når besøksforbud på grunnlag av mulig overtredelse av straffeloven § 219 bringes inn for retten.* Reglene i kapitlet her gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 107 b første til fjerde ledd skal lyde:

Politiet skal informere om muligheten for å få oppnevnt bistandsadvokat ved første kontakt med fornærmede og etterlatte.

Bistandsadvokat oppnevnes av retten. Ønsker fornærmede eller etterlatte en bestemt advokat, skal denne oppnevnes. Retten kan likevel oppnevne en annen advokat dersom oppnevningen av den ønskede advokaten vil føre til forsinkelse av betydning for saken, herunder til overskridelse av fristen for å avholde hovedforhandling i § 275 annet ledd annet punktum. Det samme gjelder dersom forholdene ellers gjør det utilrådelig å oppnevne advokaten. Fornærmede og etterlatte skal gjøres kjent med reglene om godtgjørelse til advokaten.

Dersom det vil kunne skade etterforskningen å vente på rettens oppnevning, kan politiet tilkalle advokat for fornærmede eller etterlatte. Den tilkalte advokat får samme stilling som en advokat oppnevnt av retten. Spørsmålet om oppnevning forelegges retten snarest mulig.

Er advokat oppnevnt og fornærmede dør før saken er avgjort, avgjør retten om oppnevningen skal stå ved lag.

Nåværende tredje ledd blir nytt femte ledd.

§ 107 c skal lyde:

Bistandsadvokaten skal vareta fornærmedes og etterlattes interesser i forbindelse med etterforskning og hovedforhandling i saken. Bistandsadvokaten skal også gi slik annen hjelp og støtte som er naturlig og rimelig i forbindelse med saken.

Bistandsadvokaten skal varsles om og har rett til å være til stede i alle rettsmøter og ved politiets avhør av fornærmede og etterlatte under etterforskningen. Det samme gjelder ved andre etterforskningskritt som åstedbefaringer, rekonstruksjoner og lignende når fornærmede eller etterlatte selv skal delta. Bistandsadvokaten kan anmode om at det foretas ytterligere etterforskningskritt.

Ved avhør av fornærmede og etterlatte har advokaten rett til å stille ytterligere spørsmål. Advokaten har rett til å protestere mot spørsmål som ikke kommer saken ved eller som er stilt på en utilbørlig måte. Under avhør i retten må fornærmede eller etterlatte ikke uten rettens samtykke rådføre seg med sin advokat før vedkommende svarer på spørsmål.

Bistandsadvokaten har rett til å uttale seg om prosessuelle spørsmål som angår fornærmede eller etterlatte.

Ellers har bistandsadvokaten de rettigheter og plikter som fremgår av loven her og kan også utøve de rettigheter som er gitt til fornærmede eller etterlatte på deres vegne.

§ 107 d skal lyde:

Godtgjørelsen fra staten til *bistandsadvokaten* fastsettes etter reglene i § 107. Er det etter fornærmedes eller etterlattes ønske oppnevnt en advokat med

kontor utenfor rettskretsen, kan Kongen gi nærmere regler om i hvilken utstrekning merutgifter ved slik advokatbistand skal dekkes av staten.

Ny § 107 e skal lyde:

Oppnevning som bistandsadvokat omfatter også fortsatt behandling av sivile krav etter tvistelovens regler, jf. § 434 syvende ledd, og særskilt anke over sivile krav etter tvistelovens regler, jf. § 435.

Ny § 107 f skal lyde:

I stedet for en offentlig oppnevnt bistandsadvokat etter § 107 b, kan den som har krav på bistandsadvokat etter § 107 a, velge å la seg bistå av en privat advokat vedkommende har antatt på egen regning. I slike tilfeller gjelder lovens regler om bistandsadvokaten tilsvarende for den private advokaten, unntatt § 107 d.

Også utenom de tilfellene som er beskrevet i § 107 a, har fornærmede eller etterlatte rett til å la seg bistå av advokat på egen regning. I slike tilfeller kan den privat antatte advokaten bare utøve de rettigheter som fornærmede eller etterlatte selv har.

Ny § 107 g skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om opprettelse av en fast bistandsadvokatorordning.

§ 122 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Fritak for vitneplikt gjelder ikke for fornærmede eller vitner under 12 år.

§ 129 første ledd annet punktum skal lyde:

Vitnene, med unntak av fornærmede og etterlatte, bør som regel ikke høre på forhandling i saken før de er avhørt under hovedforhandlingen.

§ 130 a tredje ledd annet punktum skal lyde:

Dommere, lagrettemedlemmer, aktor, forsvarer og bistandsadvokat skal opplyses om vitnets navn og gjøres kjent med andre forhold som er av betydning for saken.

§ 216 annet punktum skal lyde:

Reglene i § 208 gjelder tilsvarende.

§ 222 a sjettede ledd nytt sjettede punktum skal lyde:

Bistandsadvokat oppnevnt etter § 107 a første og fjerde ledd kan også uttale seg selv om den forbudet skal beskytte, ikke møter.

Nåværende sjettede og syvende punktum blir nytt syvende og åttende punktum.

§ 234 annet ledd første punktum skal lyde:

Avhør av vitne under 16 år i sak om forbrytelse eller forseelse mot sedeligheten bør fortrinnsvis begjæres foretatt etter reglene i § 239.

§ 237 nytt annet ledd skal lyde:

Retten kan etter begjæring fra fornærmede oppnevne en sakkyndig under etterforskningen for å utrede hvilke helseskader fornærmede er påført dersom det er nødvendig for å avgjøre vedkommendes krav etter § 3.

Nåværende annet og tredje ledd blir nytt tredje og fjerde ledd.

§ 239 første ledd første punktum skal lyde:

Ved avhør av et vitne under 16 år eller et vitne med psykisk utviklingshemming eller tilsvarende funksjonssvikt i en sak om forbrytelse eller forseelse mot sedelighet, skal dommeren ta imot forklaringen utenfor rettsmøte, når han finner det ønskelig av hensyn til vitnet eller av andre grunner.

§ 242 første ledd første punktum skal lyde:

Mistenkte, hans forsvarer, fornærmede, etterlatte i lovbestemt rekkefølge og bistandsadvokaten skal på begjæring gis adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter såfremt det kan skje uten skade eller fare for etterforskningens øyemed eller for tredjemann.

§ 242 tredje ledd skal lyde:

Blir adgang til dokumentene nektet, kan spørsmålet kreves avgjort ved kjennelse av retten.

§ 243 annet ledd skal lyde:

Så vidt mulig bør påtalemyndigheten, forsvareren og bistandsadvokaten i tide varsles om møtet.

§ 244 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Bistandsadvokaten har rett til å være til stede og har ved avhør av fornærmede og etterlatte de rettigheter som fremgår av § 107 c tredje ledd.

§ 245 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Ved avhør av fornærmede, etterlatte eller av et vitne under 18 år, kan retten treffe beslutning om at siktede eller andre skal forlate rettssalen også hvis særlige grunner gjør at hensynet til henholdsvis fornærmede, etterlatte eller vitnet tilsier det.

Femte punktum oppheves. Nåværende sjettede punktum blir nytt femte punktum.

§ 245 annet ledd første punktum skal lyde:

Når siktede, *fornærmede, etterlatte* eller noen annen som har partsrettigheter, har forlatt rettssalen etter reglene i første ledd og igjen kommer til stede, skal han gjøres kjent med det som er forhandlet i hans fravær.

§ 245 tredje ledd første punktum skal lyde:

Under særegne forhold kan retten ved kjennelse helt utelukke siktede og hans private forsvarer, *fornærmede og etterlatte* dersom og så lenge det er grunn til å frykte for at etterforskingens øyemed ellers ville bli utsatt for fare, eller hensynet til rikets sikkerhet eller forhold til fremmed stat tilsier det.

§ 248 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder bistandsadvokat for fornærmede.

§ 248 nytt femte ledd skal lyde:

Bistandsadvokat for fornærmede skal underrettes om påtalemyndighetens begjæring om tilståelsesdom og varsles om rettsmøtet.

§ 252 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Fremmer påtalemyndigheten krav etter § 427, skal den så langt mulig angi kravets størrelse.

§ 264 a skal lyde:

Påtalemyndigheten underretter fornærmede og etterlatte i lovbestemt rekkefølge om at det er tatt ut tiltale i saken og om at de kan kreve å gjøre seg kjent med tiltalebeslutningen.

Påtalemyndigheten fastsetter samtidig en frist for fornærmede og etterlatte med bistandsadvokat for å foreslå supplerende bevisførsel om straffekravet. Avslår påtalemyndigheten å føre beviset, kan spørsmålet bringes inn for retten til avgjørelse.

Fornærmede og etterlatte i lovbestemt rekkefølge skal på begjæring gis adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter såfremt det kan skje uten skade eller fare for en tredjeperson. § 242 første ledd siste punktum og siste ledd gjelder tilsvarende.

Bistandsadvokaten skal ha kopi av tiltalebeslutningen, av bevisoppgaven og så vidt mulig av sakens dokumenter. Påtalemyndigheten skal også angi når saken bør behandles. Dokumenter som ikke blir sendt til advokaten, skal gjøres tilgjengelig for denne på hensiktsmessig måte. Advokaten skal gis adgang til overfor retten å uttale seg om tidspunkt for hovedforhandlingen i saken.

Ny § 264 b skal lyde:

Fremmer påtalemyndigheten krav for fornærmede etter § 427, fastsetter den en frist for fornærmede for å be om endringer i angivelsen av kravet.

Ellers fastsetter påtalemyndigheten en frist for fornærmede for å fremsette krav etter § 428. Kravet fremsettes for retten. Fornærmede skal angi kravets størrelse, dets faktiske og rettslige grunnlag samt hvilke bevis som vil bli ført. Retten sender kopi av kravet til tiltalte og fastsetter en frist for bemerkninger til kravet. Retten kan nekte at kravet fremsettes etter reglene i § 428 fjerde ledd.

§ 265 nytt annet ledd skal lyde:

Forsvareren skal også uttale seg om eventuelle sivile krav som nevnt i § 264 b.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 271 første ledd skal lyde:

Når bevisopptak blir begjært etter § 270, skal underretning samtidig gis til motparten, bistandsadvokaten og den som fremmer krav etter § 428.

§ 271 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Bistandsadvokaten kan stille spørsmål til vitner, sakkyndige og tiltalte.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 272 første ledd ny bokstav h skal lyde:

h) om pådømmelsen av krav som nevnt i § 3 skal utsettes etter § 431.

§ 272 nytt femte ledd skal lyde:

Forhold som nevnt i første ledd bokstav f, g og h skal i saker som nevnt i § 107 a om mulig avklares før hovedforhandlingen.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

§ 275 første ledd første punktum skal lyde:

Retten fastsetter så snart som mulig tid og sted for hovedforhandlingen og underretter påtalemyndigheten, forsvareren og bistandsadvokaten.

§ 275 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Påtalemyndigheten gir underretning om tid og sted for hovedforhandling til etterlatte i lovbestemt rekkefølge hvis de ikke varsles på annen måte.

§ 284 første ledd femte punktum skal lyde:

Ved avhør av fornærmede, etterlatte eller av et vitne under 18 år, kan retten treffe beslutning om at

tiltalte eller andre skal forlate rettssalen også dersom særlige grunner gjør at hensynet til henholdsvis fornærmede, etterlatte eller vitnet tilsier det.

Sjette punktum oppheves. Gjeldende syvende punktum blir nytt sjette punktum.

Ny § 289 a skal lyde:

Fornærmede med bistandsadvokat forklarer seg som hovedregel før tiltalte.

Dersom det er flere fornærmede med bistandsadvokat i samme sak, bør tiltalte gis anledning til å forklare seg etter hver fornærmet. Fornærmede bør ikke høre på andre fornærmedes forklaringer før de selv forklarer seg.

Dersom etterlatte skal forklare seg og hensynet til sakens opplysning tilsier at de ikke bør overvære forhandlingene før de selv har forklart seg, kan retten bestemme at de skal forklare seg før tiltalte.

Ny § 291 a skal lyde:

Bistandsadvokaten kan stille spørsmål til tiltalte, vitner og sakkyndige etter aktor og forsvarer.

§ 298 første ledd første punktum skal lyde:

I sak om forbrytelse eller forseelse mot sedelighet skal opplesing, videoopptak eller lydopptak av en forklaring som et vitne under 16 år har gitt for en domstol eller etter reglene i § 239, tre i stedet for personlig avhør, når ikke retten av særlige grunner finner at vitnet bør gi forklaring under hovedforhandlingen.

§ 303 nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Det samme gjelder fornærmede og etterlatte med bistandsadvokat. De bør også få uttale seg etter tiltaltes forklaring.

Ny § 303 a skal lyde:

Etterlatte i lovbestemt rekkefølge som ikke skal forklare seg, har likevel rett til å gi en fremstilling av hvilke konsekvenser den handlingen som straffesaken gjelder, har medført for vedkommende.

§ 304 første ledd tredje punktum skal lyde:

Før saken tas opp til doms, gis først fornærmede og etterlatte med bistandsadvokat, dernest tiltalte, anledning til å komme med en sluttbemerkning.

§ 310 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Siktede må innen samme frist angi om det begjæres ny behandling av krav som nevnt i § 3.

§ 311 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Siktede må innen samme frist angi om det begjæres ny behandling av krav som nevnt i § 3.

Nåværende annet og tredje punktum blir nytt tredje og fjerde punktum.

§ 314 nytt tredje ledd skal lyde:

Begjæring om ny behandling av krav som nevnt i § 3 skal angi:

1. om den gjelder hele avgjørelsen,
2. det resultat som kreves,
3. de feil som gjøres gjeldende,
4. den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil,
5. de bevis som vil bli ført.

§§ 313, 318 og 319 gjelder tilsvarende så langt det passer.

§ 325 nytt annet ledd skal lyde:

Henvisningsavgjørelsen skal forkynnes for den som har fått krav som nevnt i § 3 avgjort i den avgjørelsen anken gjelder. Fornærmede gis samtidig en frist for å begjære behandling av krav etter § 3 jf. § 428, eventuelt imøtegå begjæring fra siktede etter § 311 første ledd annet punktum eller § 310 første ledd annet punktum.

§ 397 annet ledd tredje og nytt fjerde punktum skal lyde:

Kommisjonen kan oppnevne bistandsadvokat etter reglene i § 107 a. Reglene i §§ 107 b-107 g gjelder så langt de passer.

Nåværende fjerde punktum blir nytt femte punktum.

§ 397 nytt femte ledd skal lyde:

Kommisjonen underretter fornærmede og etterlatte i lovbestemt rekkefølge om begjæringen, med mindre den forkastes etter tredje ledd. Fornærmede og etterlatte i lovbestemt rekkefølge skal gjøres kjent med sin rett til dokumentinnsyn, til å uttale seg og til å be om å avgi forklaring for kommisjonen, samt muligheten til å få oppnevnt bistandsadvokat.

§ 398 nytt annet ledd skal lyde:

Fornærmede og etterlatte i lovbestemt rekkefølge skal gis anledning til å uttale seg skriftlig om begjæringen. Fornærmede og etterlatte kan be om å forklare seg for kommisjonen etter reglene i § 398 a.

Nåværende annet, tredje og fjerde ledd blir nytt tredje, fjerde og femte ledd.

§ 398 nytt femte ledd første punktum skal lyde:

Om dokumentinnsyn gjelder §§ 28, 242, 242 a, 264, 264 a og 267 tilsvarende.

Ny § 400 a skal lyde:

Når gjenåpning er besluttet, gjelder § 264 a tilsvarende så langt det passer.

§ 426 oppheves.

§ 427 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Om kravets forberedelse gjelder § 252 tredje ledd annet punktum, § 264 b første ledd og § 265 annet ledd.

§ 427 annet ledd skal lyde:

Dersom det er oppnevnt bistandsadvokat for fornærmede, skal kravet fremmes etter § 428. Krav ellers mot siktede fra den som er umiddelbart skadelidende ved den straffbare handling kan bare nektes tatt med dersom kravet er åpenbart ugrunnet, eller dersom det ville være til uforholdsmessig ulempe for påtalemyndigheten om kravet ble fremmet i forbindelse med straffesaken. Den umiddelbart skadelidende skal straks underrettes om en slik beslutning og har klagerett etter straffeprosessloven § 59 a første ledd nr. 6.

§ 428 første ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Er det oppnevnt bistandsadvokat, skal kravet alltid fremmes etter bestemmelsen her. Fornærmede med bistandsadvokat kan fremme kravet etter denne bestemmelsen også i saker som pådømmes etter § 248.

§ 428 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

Om kravets forberedelse gjelder § 264 b annet ledd og § 265 annet ledd.

Retten kan nekte kravet forfulgt dersom det åpenbart er mest hensiktsmessig å behandle kravet i sivilprosessens former.

§ 434 tredje til syvende ledd skal lyde:

Begjæring om ny behandling av krav som nevnt i § 3 må for siktede inngis sammen med anke eller motanke i straffesaken, jf. § 310 første ledd annet punktum og § 311 første ledd annet punktum. Om begjæringen gjelder § 314 tredje ledd.

Påtalemyndigheten underretter bistandsadvokaten og ellers fornærmede som har fått avgjort krav etter § 3, om anke i straffesaken og ankens innhold.

Henvises anken til behandling, skal retten forkynde henvisningsavgjørelsen for fornærmede, jf. § 325 annet ledd. Fornærmede gis samtidig en frist for selv å begjære behandling av krav som nevnt i § 3, jf. § 428. For begjæring om behandling av krav som ikke tidligere har vært satt frem, gjelder § 264 b annet ledd tredje punktum. For begjæring om ny behandling av krav gjelder § 314 tredje ledd. Retten sender kopi av fornærmedes begjæring til siktede med frist for tilsvarende.

Begjæring fra fornærmede eller påtalemyndigheten om behandling av krav som nevnt i § 3 må fremsettes så tidlig at den annen part har tilstrekkelig tid til å forberede seg på behandlingen.

Dersom anken i straffesaken trekkes, avvises eller ikke henvises til ankeforhandling eller et sivilt krav ellers ikke avgjøres i straffesaken, skal retten sørge for at melding om dette blir forkynt for den som har fått pådømt krav etter § 3. Partene skal samtidig orienteres om adgangen til å kreve fortsatt behandling etter tvistelovens regler og om fristen i tredje punktum. Parten må innen én måned etter at slik melding ble forkynt for ham, gi retten melding om at han krever fortsatt behandling av det sivile kravet. Om slikt krav ikke fremsettes, skal denne delen av saken heves.

V

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 10 nytt annet ledd skal lyde:

Retten bør gi fritak for rettsgebyr for den som har bistandsadvokat etter straffeprosessloven § 107 e og forsvarer etter § 100 tredje ledd i saker som behandles etter straffeprosessloven § 434 syvende ledd og § 435.

VI

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) gjøres følgende endringer:

Overskriften i kapittel 2 skal lyde:

Kapittel 2. Administrative bestemmelser mv.

Ny § 7 b skal lyde:

§ 7 b Varsel til fornærmede eller dennes etterlatte

For regler om varsling til fornærmede eller dennes etterlatte om kriminalomsorgens avgjørelser, se

*§ 16 sjette ledd, § 20 annet ledd, § 36 tredje ledd,
§ 40 siste ledd, § 42 syvende og åttende ledd og straffeloven § 39 g femte ledd.*

VII

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Berit Brørby
president

Asmund Kristoffersen
sekretær